

[Niels Anker Kofoed]

der ikke udtrykker den holdning, man selv har, er man ikke så glad for.

Men jeg er lidt bange for hr. Bjørn Poulsens tro på, at kontrolforanstaltninger og analysemetoder kan klare alting. Én ting er i hvert fald sikker: varen bliver ikke billigere, jo flere kontrolforanstaltninger man laver. Ved hr. Bjørn Poulsen, hvad en foderstofanalyse koster? Hvem skal betale det? Det skal forbrugeren, og i sidste ende bliver det måske også fødevarerforbrugeren, der skal betale det.

Jeg ved ikke, hvor stor sikkerheden er, for hvis vi nu tager svineproduktionen, hvor meget foder blandes der hjemme, hvor meget bruges der hjemme? Hvor meget er landmandens eget foder? At tænke sig, at man skal lave kontrolforanstaltninger, så man også skal godkende, hvordan foderstoffet opbevares på primærbedrifterne! At tænke sig at skulle have sådanne arbejdstilsynsfolk med kasketter på til at gå rundt og se, om dette foder er opbevaret forsvarligt! Ja men hr. Bjørn Poulsen: kan man ikke se, i hvis interesse det er at foderet er godt? Det er vel deres, der anvender det. Man ser helt bort fra, at de, der anvender foderet, også er interesseret i, at dette foder er godt. Den, der sælger foderet, er også interesseret i, at foderet har en høj kvalitet, for ellers kan han ikke sælge foder igen. Man skal passe på ikke at have den tyrkeretro, at bare vi får kontrolforanstaltninger og analyser, så er alting godt. Den tror jeg ikke på. Analyser, all right, men man skal nok slå koldt vand i blodet, for der er en pris. Det er meget nemt at sidde som ekspert på landbohøjskolen og ønske alt muligt. Det er der stillinger i. Det er der penge i. Men hvem skal betale? Det er dem, der skal bruge fødevarerne. Jeg troede ikke, at SF ville være med til sådan kunstigt at fordyre fødevarerne mere end nødvendigt.

Bjørn Poulsen (SF):

Det er klart, at man kan tage et enkelt problem ud, som hr. Niels Anker Kofoed gjorde. Men lad mig så sige det på en anden måde: den del af landmandens egen foderblanding, der kommer udefra, kunne i hvert fald godt være sikret mod den slags ting, som vi var ude for på Fyn sidste år. Det vil sige, at dér ville en analyse under alle omstændigheder være nødvendig. Det foretages

ikke i dag – eller også glemte man i hvert fald at foretage den på Fyn.

Grove (KF):

Nu taler man meget om analyser, men det eksempel, hr. Bjørn Poulsen her nævner, er jo et meget specielt eksempel. Alle de deklARATIONstal, man nævner her, har intet med det at gøre. Det er helt andre tal, og man kender jo ikke engang normtallene. Det siger forslagsstillerne jo også selv, idet man siger, at der foreslås endvidere udvidet forskning med det formål hurtigt at få nogle normtal. Det er egentlig utroligt, at man vil have det på, når man ikke engang aner, hvad normtallene er. For mange af disse normtal gælder, kan jeg sige, at de afhænger af dyrenes konstitution osv. Mange andre ting spiller ind. Selv om man får det sat på, giver det ikke særlig gode oplysninger, mindst for landmanden, for han skal næsten være ekspert på det felt. Men selv om de tal stod på, ville det være meget svært for mig som dyrlæge at sige: det er foderets skyld. Der er mange andre ting, der skal tages i betragtning, for at man har noget gavn af det. Og vi kender altså ikke de normale normtal endnu. Jeg kunne forstå, hvis man sagde: lad os få noget forskning på dette, så vi kan lære noget mere om det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om generelt forbud mod flysprøjtning.

[Af Bjørn Poulsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 110. Fremsat 25/3 80).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg tror, det kan være nyttigt, at jeg starter med kort at gøre rede for, hvordan flysprøjtning i dag er reguleret i lovgivningen.

Flysprøjtning er reguleret gennem en bekendtgørelse om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr m.v. I bekendtgørelsens § 30 a er det bl. a. fastsat, at personer og selskaber, der agter at udbringe bekæmpelsesmidler fra luftfartøjer, skal foretage anmeldelse til giftnævnet herom, og at flysprøjtning kun må foretages af piloter, som har fået giftnævnets tilladelse hertil.

Herudover indeholder bekendtgørelsen en bemyndigelse for giftnævnet til at fastsætte nærmere forskrifter for flysprøjtning, og sådanne forskrifter fastsættes årligt af giftnævnet i regulativ for udbringelse af bekæmpelsesmidler fra luftfartøjer. Regulativet indeholder bl. a. bestemmelser om, hvilke bekæmpelsesmidler det er tilladt at udbringe fra luften, og til hvilke formål de må anvendes, samt en bestemmelse om, at flysprøjtning ikke må ske nærmere end 300 m fra tættere bebyggelse.

Når den årlige sprøjtesæson er forbi, skal flyselskaberne give giftnævnet udførlige oplysninger om årets sprøjtninger, ligesom selskabet skal meddele giftnævnet eventuelle uheld i sæsonens løb.

De regler, der fastsættes af giftnævnet, er kun en del af den samlede regulering af flysprøjtningen. For så vidt angår den mere flytekniske side sker reguleringen gennem regler fastsat af ministeriet for offentlige arbejder og luftfartsdirektoratet, hvori indgår, at piloter skal have gennemgået en særlig uddannelse, før de af luftfartsdirektoratet bliver godkendt til at føre sprøjtefly. Giftnævnets kompetence på bekæmpelsesmiddelområdet overføres fra 1. oktober i år til miljøstyrelsen ved ikrafttrædelsen af lov om kemiske stoffer og produkter. Bl. a. med henblik herpå blev der i efteråret 1979 nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for miljøstyrelsen og

luftfartsdirektoratet. Arbejdsgruppens opgave er at undersøge omfanget og betydningen af flysprøjtninger i landbruget, samt i hvilket omfang flysprøjtning giver anledning til problemer. På baggrund heraf skal arbejdsgruppen overveje, om der er behov for ændrede regler på området. Jeg skal understrege, at det også indgår i arbejdsgruppens kommissorium at overveje, om der bør gennemføres et generelt forbud mod flysprøjtning.

Arbejdsgruppen har endnu ikke afsluttet arbejdet, men på baggrund af det hidtidige arbejde har giftnævnet gennemført visse ændringer af regulativet om flysprøjtning i forhold til dem, der har været gældende de tidligere år. Det er således blevet præciseret i regulativet, at bekæmpelsesmidler ikke må spredes uden for det areal, der behandles. Kravene til mindste arealstørrelse er ligeledes skærpet, således at insektbekæmpelsesmidler kun må udbringes på arealer, der er mindst 6 ha, og midler mod svampesygdomme kun på arealer, der er mindst 2 ha. Endelig er det bestemt, at giftnævnets sekretariat, miljøstyrelsen, omgående skal underrettes, såfremt der sker uheld under sprøjtningen. Som sagt er dette regulativ udarbejdet for den kommende sprøjtesæson, og erfaringerne herfra kan vise, om strammingerne er tilstrækkelige.

Principielt har jeg megen sympati for et forbud mod flysprøjtning, men jeg finder det imidlertid nødvendigt at sige, at det må være rigtigt, at vi afventer dels resultaterne af arbejdet i den arbejdsgruppe, der er nedsat, dels erfaringerne med de stramminger, der er gennemført for sæsonen 1980, før der tages endelig stilling til, hvordan flysprøjtning fremover bør reguleres.

Erik Andersen (S):

Efter denne redegørelse fra miljøministeren kan jeg i og for sig kun bede forslagsstillerne om at tage dette forslag tilbage, for det første fordi jeg finder, at problemet er under rimelig lovgivningsmæssig kontrol, for det andet fordi det nedsatte arbejdsudvalg formentlig barsler med en eller anden rapport i løbet af kort tid, hvilket kunne være et rimeligt grundlag for at lade miljøministeren selv finde ud af, om der er behov for en stramning af denne lovgivning.

Niels Anker Kofoed (V):

[Niels Anker Kofoed]

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede her i salen, har jeg påtaget mig opgaven at se på forslaget til folketingsbeslutning om generelt forbud mod flysprøjtning.

Jeg kan huske, at dette forslag var vældig stærkt fremme i den svenske valgkamp fra samme side, som hr. Bjørn Poulsen repræsenterer. Nu er det meget morsomt med dette forslag, at så vidt jeg kan se af det regulativ, man har udstedt om flysprøjtning, har man stort set opfyldt de ønsker, SF har. Man siger, at der udstedes et generelt forbud mod flysprøjtning, og så siger man, at landbrugsministeren kan dispensere fra det generelle forbud. Det ville virkelig være en morsom oplevelse, at man, hvis man pludselig opdager et angreb af insekter, først skal anmode landbrugsministeren om dispensation, og så går der måske 4-5 dage, før man får dispensationen. Hvad så med sprøjtningen? Hvad så med virkemidlerne?

Jeg synes altså modsat miljøministeren, at de ændringer, man har lavet i regulativet, reelt betyder et forbud mod flysprøjtning. Det kan vi selvfølgelig tage stilling til, men jeg vil bare påpege, at der er situationer, hvor man bliver nødt til at tage tekniske hjælpemidler i anvendelse. Jeg tænker på hele skovarealer, som pludselig kan blive angrebet af insekter. Vil det sige, at man ikke kan flysprøjte på grund af et generelt forbud mod flysprøjtning?

Jeg kan ikke tilslutte mig dette beslutningsforslag. Jeg er ikke indstillet på, at vi ikke skal behandle det i udvalget, for det vil være meget morsomt. Det vil også være morsomt at dykke ned i de regulativer, miljøministeriet nu udsteder. Jeg beklager meget, at giftnavnet bliver overflyttet til miljøministeriet, for dér er jeg ikke helt sikker på at sagen får den saglige behandling, den skal have. Undskyld, hr. miljøminister, men jeg er ikke sikker på, at man altid tager overordnede hensyn. Hvis jeg ser på, hvad der er forudsætningen for dette beslutningsforslag, den ballade, der var på Lolland-Falster sidste år, og ser på, med hvilken ekspertise og baggrund de, der rejste den, gjorde det, og hvad resultatet blev, så er jeg lidt betænkelig ved udformningen af nye regulativer.

Jeg synes, det er udmærket, hvis forslaget kommer i landbrugsudvalget. Jeg beklager, hvis det skal til behandling i miljøudvalget, men vi kan måske få det begge steder. Vi

kan altså ikke anbefale forslaget til vedtagelse, men vi vil behandle det fornuftigt.

Grove (KF):

Vi ønsker også forslaget behandlet i landbrugsudvalget. Vi synes, det hører hjemme dér.

Vi har heller ikke indtryk af, at flysprøjtning bliver brugt så forfærdelig meget, men i de enkelte tilfælde, hvor det virkelig bliver brugt, skal der være mulighed for det; det er nemlig noget, der skal ske meget hurtigt.

På baggrund af disse ting vil vi gerne være med til at behandle forslaget i udvalget, men vi kan ikke gå ind for et generelt forbud imod flysprøjtning.

Ernst Schmidt (FP):

Der tales af og til om en lovjungle herinde i tinget. Hvis man kunne flysprøjte, så man fik de værste forslag dødet, om jeg så må sige, var det en god ting.

Et af de forslag, som burde dødes, er dette forslag. Jeg tror, at forslaget er udsprunget af en eller anden trang til at være poppet, måske over for ganske specielle grupper af vælgerbefolkningen. Dertil er det måske anvendeligt, men derudover mener jeg ikke, at det har nogen praktisk betydning at fremsætte et sådant forslag. Vi har meget strenge krav med hensyn til sprøjtning, giftmidler og hvad ved jeg.

Jeg kan sige, at jeg er gammel sprøjtefører. Jeg begyndte i 1950 at sprøjte både marker og enge og ved, hvad det betyder for landbruget at kunne sprøjte, men landbruget sprøjter kun på den måde, der kan betale sig. I de allerfleste tilfælde kan det overhovedet ikke betale sig at anvende fly. Det er i de fleste tilfælde både dyrt og ineffektivt. I ganske specielle tilfælde er det godt at have et fly, men som det er sagt: hvis man først skal til at søge dispensation fra det ene eller det andet – ja, mens græsset gror, så dør hørsmor.

Jeg er ganske tilfreds med den lovgivning, vi har. Den er tilstrækkeligt restriktiv, og den virker også begrænsende. Det mest effektive flysprøjtningssystem, vi har, er helikopterfly, og det er meget, meget bekosteligt at flyve med helikopter. Det er endda sådan, at man transporterer helikoptere fra sted til sted på

[Ernst Schmidt]

lastbil, fordi man betaler pr. time, der bliver fløjet.

Fremskridtspartiet mener altså overhovedet ikke at kunne støtte dette forslag, og mere er der i og for sig ikke at sige om det.

Janne Normann (RV):

Til hr. Ernst Schmidts bemærkninger om at døde ukrudt må jeg gøre opmærksom på, at man allerede nu ikke kan flysprøjte ukrudt, kun skadedyr.

Der er i dette beslutningsforslag en del spørgsmål af principiel interesse, men jeg synes, at reglerne for, som det hedder, udbringning af bekæmpelsesmidler fra luftfartøjer allerede er så skrappe – det skal de også være – at vi må stille os tvivlende over for, om det nu også er nødvendigt med et generelt forbud. Jeg tror det ikke.

Alfred Hansen (DR):

Det er jo et særdeles restriktivt forslag, SF er kommet med, idet man simpelt hen ønsker udstedt et generelt forbud mod flysprøjtning. Det er min fornemmelse, at brugen af flysprøjtning er i aftagende, det kan vi måske få ministerens kommentar til eller få undersøgt i udvalget. Derfor finder vi ikke fra retsforbundets side, at der skulle være behov for et generelt forbud.

På store, øde strækninger kan man med økonomisk fordel benytte flysprøjtning, og dér er risikoen til gengæld ikke så stor for, at det kommer i berøring med huse og bymæssige bebyggelser og kommer til at skade nabovens afgrøder, eller hvad det nu måtte være.

Der kunne måske nok være behov for at få defineret, hvad »tættere bebyggelse« er. Det er foreslået i punkt e). Det synes jeg lyder fornuftigt. Vi vil gerne i udvalget have en nærmere definition af, hvad man forstår ved »tættere bebyggelse«.

Men ellers må vi have afklaret, i hvor høj grad dette forslag er aktuelt. Jeg mener, det er mindre aktuelt, end det har været for år tilbage, og jeg tror, det vil blive endnu mindre aktuelt fremover. Vi ved, hvilke priser der er på drivmidler, her tænker jeg først og fremmest på benzin og olie, og det vil ikke være nogen økonomisk fordel i ret mange tilfælde at benytte flysprøjtning fremfor anden form for sprøjtning.

Man kunne selvfølgelig også diskutere, i hvor høj grad det skulle varsles, når sprøjtning finder sted, så omkringliggende naboer var klar over, når en landmand pludselig går i gang med flysprøjtning. Man kunne også se på, om man skal gøre det mere restriktivt med hensyn til, hvilken vindstyrke der må være under flysprøjtning, og forskellige andre forebyggende initiativer.

Forslaget som sådant, der er meget restriktivt og meget detaljeret udformet, kan retsforbundet ikke støtte, men der er elementer i det, som vi gerne vil være med til at se på.

Bjørn Poulsen (SF):

Ja, jeg skal jo sige tak for en meget, meget blandet modtagelse. Jeg er så høflig, at jeg siger tak, uanset om folk er positive eller negative.

Jeg vil lige stille et enkelt spørgsmål til ministeren, og det er: hvornår regner han med at arbejdsgruppen vil afslutte det arbejde, som ministeren omtalte? Det er det jo ikke helt uvæsentligt at vide.

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Erik Andersen, siger, at han gerne vil have, at miljøministeren laver reglerne selv. Ja men det vil vi andre altså ikke, og det er derfor, vi laver forslaget. Vi vil meget gerne have lidt indflydelse på, hvad det egentlig talt er, der sker på dette område, og derfor kommer vi med et forslag.

Hr. Niels Anker Kofoed nævnte, at han ikke kunne forstå, at man laver et generelt forbud og indbygger en dispensationsmulighed. Det er jo netop, fordi vi ved, at det kan være nødvendigt ved visse angreb. Nu ved jeg ikke, om det er den tidligere landbrugsministers erfaring, at det vil tage så mange dage at behandle en dispensationsansøgning i landbrugsministeriet. Jeg tror, at hvis man var interesseret i at få det til at virke, så ville det nok kunne gøres forholdsvis hurtigt. Jeg tror ikke, problemet er så stort, men det er noget, vi nok kan få at vide senere.

Fremskridtspartiet talte jo med vanlig humor, og når folk er humoristiske, synes jeg også, at de skal svares igen med humoristiske bemærkninger. Med hensyn til eventuelt ved hjælp af flysprøjtning at få dette forslag til at forsvinde vil jeg nok tro, at man gjorde dette folketing og ikke mindst dette lands befolkning en endnu større tjeneste, hvis det var

[Bjørn Poulsen]

fremskridtspartiets ændringsforslag til finanslovforslaget, det gik ud over. Det ville i hvert fald hjælpe endnu mere. Dette er der trods alt mening i.

Man har hele tiden talt om, at forslaget er restriktivt, og det er også rigtigt, for vi mener, at det skal være restriktivt på dette område. Vi mener, der er for mange eksempler på, at reglerne ikke har været overholdt. Jeg kan huske for 2 år siden en ganske vidunderlig sommerdag, hvor jeg kørte nordpå ad hovedvej A 10 fra Ålborg hjem til Frederikshavn, hvor min forrude lige pludselig blev gul, og jeg kan godt love, at den blev gul, og den var ærlig talt ikke særlig rar at gøre ren bagefter. Jeg kan ikke alene nævne mit eget eksempel; lad os også tage det eksempel, som måske nok på nogle områder var lidt hysterisk, nemlig det, der skete på Lolland-Falster. Der er virkelig mange eksempler på, at reglerne ikke bliver overholdt.

Man kan stille sig selv det spørgsmål: i hvor mange tilfælde er flysprøjtning overhovedet nødvendig? Er det ikke bedre at lave det forbud, så folk ikke – hvis der eventuelt er nogle svage sjæle – går hen og tror, at det er en nem genvej til at klare nogle problemer med? Det er det jo ikke. Det er svært at regne ud, men jeg tror ikke, at det betyder noget økonomisk.

Jeg ser naturligvis spændt hen til, hvad der kommer fra miljøministerens side, for vi synes ikke, at de nuværende regler er gode nok, og jeg kan forstå, at der er mulighed for, at de bliver skærpet fra miljøministerens side.

Vi mener, at mellem dette forslag og de nuværende regler angående flysprøjtning er der en stor forskel. Det er faktisk den væsentlige årsag til, at vi fremsætter forslaget. Det er såmænd hverken for at spille folketingets tid eller for at irritere nogle mennesker. Det er bare, fordi vi mener, der er et problem her, og den eneste måde, det kan klares ordentligt på, er ved at udstede et generelt forbud.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg skal ganske kort til hr. Niels Anker Kofoed sige, at når giftnævnet overføres til miljøministeriet, så er det, fordi loven om kemiske stoffer og produkter hører under miljøministeriet. Og jeg tror ikke, der er no-

gen, der vil benægte, at det er kemiske stoffer, der udsprede fra fly.

Jeg kan sige til hr. Alfred Hansen, at det er rigtigt, at der er ingen tvivl om, at de stigende omkostninger ved flytransport og flyvning er medvirkende til, at behandling af afgrøder pr. fly er i aftagende. Jeg tror godt, vi kan sige, at vi allerede på nuværende tidspunkt har kunnet konstatere det.

Hr. Bjørn Poulsen spurgte, hvornår arbejdsudvalget bliver færdig med sit arbejde. Vi forventer, at det bliver færdig i løbet af efteråret 1980.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Arentoft):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om helligdagsarbejdsloshedsunderstøttelse. (Lovforslag nr. L 98).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Uddannelsesudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte. (Forhøjelse af satser m. v. som følge af ændring af reguleringspristallet samt forhøjelse af merværdiafgiften til 22 pct.). (Lovforslag nr. L 218).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 27. maj 1980 kl. 13.00.

[Den fg. formand]

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Jeg er sikker på, at hvis folketingets formand havde stået her nu, ville han have slut-

tet med at ønske god pinse, og det vil jeg derfor på formandens og egne vegne ønske tingets medlemmer.

God pinse!

Mødet hævet kl. 13.55
